

Begrunnelse for, og refleksjoner ved, LEVEs ønske om en politisk nullvisjon for selvmord

LEVE er ikke primært en selvmordsforebyggende organisasjon. LEVEs medlemmer har en tapserfaring de ikke ønsker for andre. De bærer også et sterkt ønske om at mennesker som har det vondt skal slippe å dø for å bli fri fra smerten ved å leve. Derfor har LEVE sorgstøttearbeid og selvmordsforebygging som to likestilte formål, i kraft av etterlattes stemmer. LEVEs viktigste jobb i selvmordsforebyggende arbeid er å bidra til at «Alle som har det så vanskelig at de ser på døden som eneste løsning, skal føle seg trygge nok til å være åpne og få den hjelpen de trenger for å leve videre.» Her trengs det politiske krefter som høyt og tydelig sier at dette vil vi også jobbe for, dette vil vi forplikte oss til. Det er grunnen til at LEVE jobber for at offentlige myndigheter skal vedta nullvisjon for selvmord, etter en grundig drøfting i organisasjonen. Her gjorde vi oss en del refleksjoner:

Null selvmord er en utopi, et uopnåelig ideal. Du kan ikke sammenlikne en nullvisjon for selvmord med en nullvisjon for trafikkulykker. Menneskesinnet er en uforutsigbar, kompleks faktor, kontinuerlig påvirket av indre motsetninger, ytre påvirkning, frihet, egenvilje og ikke minst av livserfaringer, psykiske og eksistensielle smerter. Et utall variabler av menneskelige tilstander. Mange i LEVE har stilt spørsmål til om en nullvisjon kan oppfattes slik at bare vi gjør alt riktig, vil ingen få det så vanskelig at de ønsker å ta sitt eget liv. Dvs. at en nullvisjon i praksis ikke aksepterer vår menneskelige tilstand, som igjen kan føre til at mange vil vegre seg for å snakke åpent om sine problemer. Det ble også uttrykt bekymring for om etterlatte kan bli mer stigmatisert og skyldiggjort ved en nullvisjon for selvmord. Jeg skulle jo ha sett. Bare jeg hadde gjort. Vi vet heller ikke hvilke konsekvenser en nullvisjon for selvmord vil ha for alle de dyktige helsearbeiderne som daglig har ansvar for at mennesker ikke skal ta sitt eget liv. Om det medfører økende frykt for å gjøre feil, med mer fokus på rapportering og byråkrati som går på bekostning av et grunnleggende menneskelig behov: **å bli sett.**

Grunnen til at LEVE likevel enstemmig ønsker at politiske myndigheter vedtar en nullvisjon for selvmord, er at en nullvisjon er et *politisk verktøy*. Politiske myndigheter må innta samme forpliktende holdning til og økonomiske bevilgninger til gode selvmordsforebyggende tiltak som til forebygging av dødsulykker i trafikken. Hvis ikke vil ikke en nullvisjon for selvmord ha noen verdi. En nullvisjon må derfor medføre øremerking av midler til det vi vet har betydning for oss mennesker, utenfor og innenfor psykisk helsevern – i tråd med hva vi oppfordrer hverandre til av medmenneskelighet og omtanke i hverdagen. Hjelp til å finne tilbake til mening i livet, til å føle at vi hører til i det store fellesskapet, at vi har betydning nok til å kunne leve. *Øremerkede midler til:* Standardisering av god og forebyggende oppfølging av selvmordsetterlatte over hele landet. Til helsesykepleiere på skolene. Til døgnåpne fysiske lavterskelsentre. Til TID TID TID til tillitsbyggende relasjoner for helsepersonell og andre. Til involvering av pårørende i behandlingsløp. Til kompetanse på å snakke om selvmordstanker. Til utvikling av SPRÅK for det mange opplever som ordløst mørke, eksistensiell og psykisk smerte. Nullvisjon for dødsulykker i trafikk har kostet penger – og det har gitt resultater. Om en nullvisjon for selvmord ikke forplikter til samme økonomisk innsats, vil ikke en nullvisjon for selvmord ha en reell verdi. LEVE håper derfor at regjeringen vedtar en nullvisjon, på slike premisser.